N°. 86.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 28 OCTOBER.

Frankrijk.

PARIJS, den 25sten October.

Een telegram uit Lissabon van Zaturdag meldt dat het tusschen Frankrijk en Portugal opgerezen geschil vereffend is, daar het Portugesche gouvernement, zonder de dwangmaatregelen, waarmede het door Frankrijk bedreigd werd, af te wachten, beloofd heeft het Fransche handelsvaartuig, hetwelk met Afrikaansche landverhuizers door de Portugesche overheid op Afrika's zuidoostkust aangehouden en naar Lissabon opgezonden was, weder los te laten, den bevelhebber in vrijheid te stellen en den reeder de geledene schade te vergoeden, zullende het bedrag der schadevergoeding in onderling overleg tusschen de twee gouvernementen, en zonder tusschenkomst van bemiddelaar of scheidsregter, bepaald worden.

Dit berigt wordt door den ministeriëlen Parijschen *Constitutionnel*, op grond van officiële mededeelingen, volkomen bevestigd.

— Eene bezending van de Fransche Akademie heeft dezer dagen aan Keizer *Napoleon* het eerste deel overhandigd van het *Historische Woordenboek der Fransche taal*, hetwelk dienen moet om hare ontwikkeling en de vorming van haren woordenschat van den beginne af bloot te leggen. Het is een reuzenwerk, waaraan nog menig geslacht zal moeten arbeiden alvorens het voltooid is.

— Een ministerieel blad van Parijs, *le Pays*, deelt een schrijven uit Alexandrië van den 14den dezer mede, volgens hetwelk de Engelschen zich in de Roode Zee niet tot het bezetten van Perim bepalen, maar zich er ook binnen kort zullen vestigen op twee andere eilanden, welke vroeger door hen gekocht zijn.

— De Parijsche weêrkundigen hebben de tabellen der beide vorige eeuwen doorzocht, maar daarin noch een 16den, 17den of 18den October aangetroffen, op welken men, zoo als in dit jaar, 25 centigraden warmte had, waaruit blijkt dat de herfst van 1858 tot de zachtste behoort welke men in Midden-Europa sedert eeuwen gehad heeft.

— Den 18den dezer zijn te Civita Vecchia 2000 man Fransche troepen aangekomen tot versterking der Fransche krijgsmagt in den Kerkelijken Staat.

— Men herinnert zich het gebeurde met het Fransche handelsvaartuig *Regina Coeli*, hetwelk door de muiterij van Afrikaansche landverhuizers, die het aan boord had, een groot deel van zijne bemanning verloren heeft en schier reddeloos geworden is. Thans is eene memorie betrekkelijk die zaak door den reeder van dat schip in druk uitgegeven. Daarin wordt beweerd dat het aanwerven van Afrikaansche landverhuizers gelijk staat met het aanwerven van recruten of het aannemen van leerjongens in eene fabriek, en dat aan de Afrikanen, welke door de bemoeijingen van het Fransche gouvernement tot landverhuizing worden overgehaald, eene onschatbare dienst geschiedt, daar dit de eenige weg voor hen is om ooit tot vrijheid en beschaving te komen. Hierbij wordt aangevoerd dat de dwingelandij der Afrikaansche vorsten en stamhoofden schier niemand als vrij man erkent, dat er in en onder de volkstammen met zeldzame uitzonderingen altijd oorlog gevoerd wordt, en dat onderlinge gehechtheid van de leden des huisgezins aan de negers van de binnenlanden geheel vreemd is. Verder wordt het volgende voorval verhaald ten bewijze dat de landverhuizing uit het oogpunt der menschlievendheid aanbeveling verdient. Den 6den April ll. werd de stad Guindeman, de zetelplaats van het stamhoofd *Mana*, aan de rivier Galinas, door zijne vijanden vermeesterd, maar vier dagen later hernomen. De overwinnaars zonden aan den kapitein van de *Regina Coeli* berigt dat zij 145 gevangenen hadden die tot landverhuizing gezind waren. De kapitein werd door den aan boord van zijn schip uitgebroken opstand belet dat aanbod aan te nemen, en den 17den April vernam hij dat 142 van die gevangenen onthoofd waren omdat de overwinnaars geene levensmiddelen hadden om hen te voeden.

— Volgens den *Moniteur de la Flotte*, een half-officieel dagblad van Parijs, heeft het Fransche gouvernement van Mgr. *Pellerin*, Vigaris-Apostoliek in noordelijk Cochin-China, berigt ontvangen dat de Christenen in het rijk Annam sedert Junij jl. weder met nieuwe hevigheid vervolgd werden. De prelaat zelf was dagen lang nagezet, doch schier wonderdadig ontkomen.

— In Spanje is dezer dagen eene ontdekking gedaan, welke voor de geschiedenis van onzen tijd belangrijk geacht wordt. Uit Madrid wordt gemeld dat in de provincie Guipuscoa de geheime archiven van wijlen den pretendent *Don Carlos* gevonden zijn; zij waren in eene stevig toegemetselde kast zorgvuldig verborgen, maar door eene toevallige omstandigheid zijn zij ontdekt, en in de handen van het gouvernement geraakt. Daaronder is de geheele briefwisseling, welke *Don Carlos* gedurende den burgeroorlog met de voornaamste souvereinen van Europa heeft gevoerd. Deze stukken zijn in negen groote kisten, te zamen bijkans 5000 kilogrammen wegende, gepakt en den 18den dezer uit San Sebastian door den gouverneur der provincie naar den minister van binnenlandsche zaken verzonden.

Duitschland.

FRANKFORT, den 24sten October.

De Vereenigde Pruissische Landdag heeft, volgens een telegram uit Berlijn, in zijne zitting van Maandag eenstemmig en zonder discussie de noodzakelijkheid van het Regentschap erkend.

Men verwachtte dat de Prins-Regent Dingsdag in eene plegtige vergadering van den Landdag den eed op de grondwet zou afleggen, en dat de buitengewone zitting onmiddellijk daarna zou worden gesloten.

— Volgens een door Duitsche dagbladen medegedeeld berigt uit Warschau heeft Keizer *Alexander* de na den Oosterschen oorlog aan Polen verleende vrijstelling van de recrutering nog voor drie jaren verlengd.

— Een Weener dagblad, de *Oesterreichische Zeitung*, deelt een schrijven uit Konstantinopel van den 9den dezer mede, waarin het volgende voorkomt; het is eene bijdrage tot de kennis van den volksgeest in Turkije.

„Sedert eenigen tijd staan al de moskeën tot middernacht open, even als in de gewijde maand Ramazan, en Mohammedaansche geestelijken onderhouden er, in hoogdravende en gezwollen taal van het Oosten, de geloovigen, niet over den ondergang der wereld, zoo als men wegens de verschijning der komeet zou kunnen denken, maar over den ondergang van het Mohammedaansche geloof en van het Turksche rijk.

„In elke straat ontmoet men talrijke groepen, zamengeschoold rondom eenen iman of derwisch, welke haar in hoog ernstigen toon mededeelingen uit uiterst kluchtigen inhoud doet. Dezer dagen hoorden wij eenen ons bekenden derwisch, die zoo even het gebod van den Koran had overtreden door brandewijn te drinken, aan zijne talrijke toehoorders verhalen, dat de Groote Heer van Moskau, die vroeger slechts een knecht van den waren Grooten Heer der wereld geweest was, weldra met een ontelbaar leger in de hoofdstad van het Turksche rijk zou verschijnen en den vertegenwoordiger van den Propheet benevens alle ware geloovigen zou trachten te verdelgen. En al dat onheil had de Sultan *Abdul Medschid* zich zelf berokkend, door dat hij de hulp van ongeloovigen tot bestrijding van den oproerigen Grooten Heer van het Noorden ingeroepen en alzoo de almagt van God en van diens Propheet in twijfel getrokken had. Het gevolg daarvan was dat de ongeloovigen, vroeger dienaren des Sultans, zich tot gebieders opwierpen en zich verstoutten om steden te vernielen als Dscheddah, welke niets anders hadden gedaan dan de voorschriften van den Koran en de daarin tegen de ongeloovigen geuite bedreigingen uit te voeren, en dewijl het Turksche volk dat alles lankmoedig duldde, zeide de prediker verder, had God besloten hetzelve geheel uit te roeijen, doch tijd tot berouw en verbetering willende geven, had Hij de komeet, als een waarschuwend teeken, gezonden."

Engeland.

LONDEN, den 24sten October.

Den 21sten dezer is door den Atlantischen telegraaph eene verstaanbare mededeeling, bestaande uit vier woorden, uit Newfoundland te Valentia ontvangen. De secretaris der Atlantische telegraaphmaatschappij heeft dit feit in de Londensche dagbladen ter kennis des publieks gebragt, maar tevens dienstig geacht de daardoor opgewekte verwachting lager te stemmen. „Het blijkt (zegt hij) dat het door de aanwending eener elektrische batterij van bijzondere werking en van ongemeene sterkte te Newfoundland, overeenkomstig de voorschriften van den hoogleeraar *Thomson* van *Glasgow* (een van de directeuren der maatschappij) mogelijk is geweest, niettegenstaande de gebreken van den kabel, eenige weinige woorden door denzelven over te brengen. Dit is bemoedigend, maar moet niet als een blijvende staat van zaken worden beschouwd, daar er blijkbaar steeds een ernstig gebrek in den kabel bestaat, terwijl het niet zeker is dat een, bepaaldelijk aan dezen kant van den Oceaan, of eenige andere dan geheel buitengewone en voor den kabel zeer gevaarlijke po-

[illegible] worden gedaan tot wegruiming der hindernissen welke [illegible] werking van onzen telegraaf in den weg staan.

— De aandeelhouders der maatschappij welke het stoomschip *Great Eastern* (vroeger *Leviathan* geheeten) heeft doen bouwen, hebben nagenoeg eenstemmig besloten de vennootschap te ontbinden, met het doel om eene nieuwe maatschappij te vormen en aan deze het monsterschip voor de helft der som welke het bouwen en te water brengen hebben gekost (dat is [illegible] 640,000 pond sterling) over te doen. Het zal de taak der nieuwe maatschappij zijn het schip te voltooijen, uit te rusten en in de vaart te brengen. Het meerendeel van de aandeelhouders der oude maatschappij heeft reeds in de nieuwe aandeelen genomen, zoodat deze waarschijnlijkheid zal tot stand komen.

— Volgens hier ontvangen berigten uit Lissabon, heeft de Portugesche Regering in het geschil met Frankrijk wel toegegeven en zal de *Charles Georges* teruggegeven en de gezagvoerder op vrije voeten gesteld worden, maar blijft die Regering nogtans tegen de bedreigingen van Frankrijk protesteren.

— Terwijl in Frankrijk reeds aanstalten gemaakt worden om een gepantserd oorlogsschip of drijvenden stormram voor de Fransche vloot te bouwen, is men in Engeland van de deugdelijkheid dier uitvinding nog niet overtuigd. Te Portsmouth wordon thans op eene drijvende batterij en op een met ijzeren platen van vier duim dikte bekleed fregat proeven genomen om te zien of de wanden van zulk een schip tegen de werking van het zwaarste geschut bestand zijn.

— Volgens eene door de Londensche *Times* medegedeelde berekening zijn er van het inlandsche krijgsvolk van Bengalen, hetwelk in opstand is gekomen (alzoo de ontwapende regimenten niet medegerekend) nog maar twee vijfde gedeelten overig, terwijl omstreeks veertig duizend cipayers gesneuveld zijn of de doodstraf ondergaan hebben, en een groot aantal anderen door ziekte, wonden en gebrek omgekomen is. Men verwacht in Indie de afkondiging eener amnestie voor de muiters te gelijk met de afkondiging der wet waarbij het bestuur over Indie van de Oost-Indische Compagnie op de Britsche Kroon overgedragen wordt; maar men denkt dat er, zoo deze maatregel vertraagd wordt, weinig muiters meer zullen zijn, welke daardoor gebaat worden.

Belgie.

BRUSSEL, den 26sten October.

Den 27sten dezer zal de Belgisch–Luxemburgsche spoorweg plegtig, in bijzijn van den Koning en van zijn gezin, worden ingewijd. Dit wordt in Belgie als eene gebeurtenis van algemeen belang beschouwd. Het is, zegt de Brusselsche *Indépendance*, voor Luxemburg het begin van een nieuw tijdvak, en voor Belgie staat het gelijk met de verovering eener provincie; dertien jaren volhardende inspanning zijn noodig geweest om het zoo ver te brengen, dat een spoortrein uit Brussel Arlon kan bereiken. De linie, welke Woensdag aanstaande zal worden geopend, loopt van Namen naar Arlon; zij zal binnen kort met de spoorwegen van Zuid-Duitschland en van het oostelijke Frankrijk in verband gebragt worden en alsdan de kortste verbindtenis tusschen [illegible] van het Fransche en het Duitsche spoorwegnet uitmaken.

Nederlanden.

[illegible] BREDA, den 27sten October.

Heden is het voor deze stad een merkwaardige en blijde dag, daar, ten gevolge van de daarstelling eener gasfabriek door de zorg van het Gemeentebestuur, eindelijk in de sedert lang algemeen gevoelde en dringende behoefte eener betere verlichting zal voorzien zijn, en heden avond voor het eerst de openbare verlichting door middel van gas zal plaats hebben. Ten blijke dezer voor de ingezetenen dezer stad zoo heugelijke gebeurtenis, ziet men heden van de openbare gebouwen en uit vele bijzondere woningen de vaderlandsche vlag wapperen. Naar wij voorts vernemen, zal er heden namiddag ten half vijf ure een buitengewone vergadering door den Gemeenteraad worden gehouden, en zal de eerste ontsteking van het gaslicht door den Heer Burgemeester ten half zes ure in de Raadkamer geschieden. Het klokkenspel zal zich dan laten hooren en de Muzijkvereeniging *Vlijt en Volharding* eenige stukken voor het stadhuis uitvoeren. — Behalve de algemeene gasverlichting der stad zullen er voorts buitengewone gasilluminatien voor het Raadhuis, de Groote Societeit en andere openbare inrigtingen worden ontstoken. Ten half negen ure vergadert de Raad andermaal ten huize van den Heer Burgemeester, voor wiens woning den Raad dan eene serenade zal worden gebragt. — Eindelijk zullen er heden avond onderscheidene openbare Bals, ter viering van dezen zoolang gewenschten vooruitgang, gehouden worden.

— Door den Heer Mr. *D. Mulder*, onlangs gekozen tot lid der Gedeputeerde Staten van Noord-Braband, is dezer dagen nedergelegd, de door ZEd. gedurende vijf jaren met lofelijken ijver vervulde betrekking van Secretaris der Kamer van Koophandel en Fabrieken alhier, en zijn deze werkzaamheden opgedragen aan het medelid van dat Collegie den Heer *A. J. Bouwens*, tot tijd en wijle voornoemde Kamer, door eene nieuwe keuze, in die vacature zal hebben voorzien.

Bij Koninklijk besluit van den 9den October 1858, N°. 75, zijn, ten vervolge op dat van den 17den Februarij 1858, N°. 84, houdende toekenning van eervolle belooningen aan diegenen der zee- en landmagt, die zich bij de in Augustus en September 1857 plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen op Timor (Takaib en Lidak) hebben onderscheiden, alsnog ter zake voorschreven, benoemd tot ridders der 4de klasse van de Militaire Willems-orde, de 1ste luitenants *F. C. H. Gorissen* en *A. N. [illegible]*, beiden van het wapen der artillerie van het leger in Oost-Indie.

— Bij Koninklijk besluit van den 14den October 1858, N°. 64, zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren *[illegible] J. [illegible] van 's Gravesande*, vroeger adsistent-resident en magistraat en [illegible] van Palembang, thans algemeen ontvanger te Batavia, *[illegible]*, luitenant-kolonel der infanterie van het leger in Nederlandsch Indie, laatstelijk waarnemend resident [illegible] van Borneo, thans met verlof in Nederland, en *H. de Bruyn*, hoofd-ingenieur van den waterstaat in Nederlandsch Indie.

— Bij het onderzoek van hoofdstuk X (Oorlog) heeft in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (waaraan [illegible] hebben deelgenomen) is gebleken, dat in de eerste plaats bij vele leden het hooge eindcijfer bevreemding heeft verwekt. Enkele leden bleven bij den meermalen geuite meening volharden, dat zij nimmer meer dan de door eenen vroegeren minister van oorlog als voldoende opgegeven som van ƒ 10.400,000 zouden toestaan. De meeste andere leden waren echter van gevoelen, dat het hier aankomt op de bepaling van zulk een cijfer als volstrekt vereischt wordt om in tijden van vrede eene zoodanige kern voor het leger te bezitten, dat hetzelve in tijd van gevaar aan zijne roeping naar behooren kan beantwoorden, en zoo daartoe eene grootere som wordt aangevraagd dan de zoo even genoemde, ja zelfs dan de tot dusverre toegestane, alles aankomt op de vraag, of het aangenomen verdedigingstelsel het meest gepast is, en of de leger-organisatie daarmede in een goed verband en in andere hoofddeelen doeltreffend is. Wat het stelsel van verdediging betreft, heeft men volkomen beaamd het gevoelen van den minister, dat men zich met het stelsel van het comité van defensie (dat door den minister is aangenomen) niet zoozeer gebonden moet achten, dat het voor geene wijziging, hoe ook genaamd, vatbaar zou wezen. Algemeen heeft men echter met leedwezen gezien, dat de minister nog tot geene volkomen overtuiging is gebragt omtrent het al of niet behouden van enkele versterkte punten van het rijk. — Wat de nieuwe leger-organisatie betreft, heeft het bij de groote meerderheid der leden verwondering verwekt, zoo vele veranderingen te zien voorgesteld. Algemeen werd het hoogst wenschelijk geacht, dat er eindelijk eens eene bepaalde beslissing wierd genomen omtrent de zamenstelling van ons leger in verband met ons verdedigingsstelsel. De voorgestelde leger-organisatie was, volgens het gevoelen van vele leden, niet bijzonder stelselmatig.

Sommige leden achtten het eenigzins gewaagd, dat de minister tot eene definitive leger-organisatie wil overgaan alvorens eene nieuwe wet op de militie is tot stand gekomen; immers wanneer men het oog sloeg op sommige aanmerkingen, voorkomende in het voorloopig verslag omtrent het wets-ontwerp behandeld in de vorige zitting. De meerderheid vond het vreemd, dat in de mem. van toel. met geen enkel woord melding wordt gemaakt van de schutterij; zonder medewerking der mobile schutterij meende men, dat de in de mem. van toel. vermelde strijdkrachten ten eenenmale onvoldoende zouden zijn ons vaderland te verdedigen. Ook uit dien hoofde achtte men nadere inlichtingen zeer wenschelijk omtrent de strijdkrachten, welke het comité van defensie voor onze verdediging noodzakelijk heeft geoordeeld, en scheen het aan sommige leden zelfs wenschelijk toe, eene definitive legerformatie vast te stellen, alvorens nieuwe bepalingen omtrent de schutterij zouden zijn tot stand gebragt; de meerdere of mindere oefening der schutterij in vredestijd en de toekomstige organisatie en aanwending der mobile schutterij in oorlogstijd kon, naar men meende, een niet onbelangrijken invloed uitoefenen op de organisatie der infanterie en welligt ook op die der artillerie.

Eindelijk is door verscheidene leden de reeds meermalen aangevoerde wenschelijkheid van een naauwer verband tusschen het leger in het moederland en dat in Nederlandsch Indie ter sprake gebragt; zij meenden, dat het allezins noodzakelijk is, hierop bij eene nieuwe leger-organisatie bedacht te zijn, en het zou hun zeer aangenaam zijn, de zienswijze van de regering omtrent de hoogst belangrijke aangelegenheid te vernemen.

Vele leden blijven de kosten van het departement te hoog achten; verscheidene leden hebben tegen art. 5 *generale staf* dezelfde bedenkingen geopperd van vroeger. De meerderheid is van gevoelen, dat de kosten voor het topographisch bureau onvolledig op den toelichtenden staat worden vermeld.

Eenparig is afgekeurd de voorgestelde verandering om het zoogenaamde residentiegeld in te trekken en daarentegen de traktementen en soldijen bij de grenadiers en jagers even zoo veel te verhoogen.

Bijzonder heeft de voorgestelde afschaffing der regementen en de wederindeeling in bataillons bij de veld- en vesting-artillerie een onderwerp van overweging uitgemaakt. Bij de gedurige veranderingen, welke er sedert het jaar [illegible] hebben plaats gehad, vond men in de Memorie van Toelichting geen voldoenden grond om daar nu nog weder deze verandering op te laten volgen.

Wat de veld-artillerie betreft, zoo achtte men de eenheid in kommando en leiding onder één kolonel doelmatig en bij de tegenwoordige onderlinge nabijheid der onderdeelen (te Utrecht en te Amersfoort) zeer wel in toepassing te brengen; de uitbreiding met eene nieuwe veldkompagnie en een depot gaf nieuwe kosten, waartegen wel is waar het wegvallen van andere kompagnien bij de rijdende en vesting-artillerie overstond; maar in allen gevalle meende men, dat de zamenstelling van 1830—1832 in de Memorie van Toelichting ten onregte als het bewijs van het nuttige van bataillons veld-artillerie werd aangehaald.

Dergelijke overwegingen leidden er toe, om de voorgestelde indeeling der vesting-artillerie in bataillons minder wenschelijk en ook niet noodzakelijk te achten.

Eene andere verandering heeft de aandacht getrokken, namelijk dat men, niet alleen het getal paarden bij de veld-artillerie wil vermeerderen, (iets dat in zekere mate wenschelijk is), maar dat men het in 1852 ingevoerde [illegible] wederom afgeschafte stelsel weder schijnt te willen [illegible] om geen afzonderlijke kanonniers of stukrijders, maar enkel [illegible] te hebben, die allen leeren rijden; zoo als [illegible] moeten [illegible] uit de sommen uitgetrokken voor soldij en kleeding [illegible]. Het voornemen schijnt te zijn, het zoogenaamde Zweedsche stelsel weder in te voeren. Men vroeg, of het wenschelijk was, nu de [illegible] artillerie te naauwer nood met materieel, tuigen, kleeding, enz. [illegible] tot rust gekomen is, al wederom zoo vele veranderingen in te voeren. Men meende dat die gedurige veranderingen niet anders dan tot mismoediging van het personeel konden strekken, dat alzoo voortdurend in een staat van onzekerheid zou blijven verkeeren, of niet weder nieuwe veranderingen in het verschiet waren.

Wat de rijdende artillerie betreft, zouden eenige leden gaarne van den minister wenschen te vernemen, welke bepaalde redenen pleiten voor het behoud van de rijdende artillerie, en of dezelve in ons land niet door de veld-artillerie geheel zou kunnen vervangen worden. Andere leden, die het voor onbetwistbaar hielden, dat het noodzakelijk is, de rijdende artillerie te behouden, twijfelden, of men nu met de reduktie van het personeel niet te ver zal gaan.

De uitbreiding van het korps genietroepen scheen aan vele leden eene nuttige zaak toe, in verband met het eigenaardige der verdedigingswijze van ons land; andere leden daarentegen meenden in die uitbreiding een bewijs voor de neiging des Ministers te zien om vele vestingen te behouden.

Aan het slot van haar rapport geeft de komm. van rapporteurs te kennen, dat het haar duidelijk is gebleken de algemeene wensch der Kamer te zijn, om zoo mogelijk eindelijk de gedurige debatten over ons verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting voor Oorlog wat de hoofdzaak betreft, te kunnen doen ophouden en tot die stabiliteit te komen, waarvan de Minister van Oorlog zelf gezegd heeft een voorstander te zijn.

— Bij de overweging in de afdeelingen der Kamer van het IXde Hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor 1859, welk hoofdstuk, als naar gewoonte, met bijzondere zorg is toegelicht, zijn uit den aard der zaak twee hoofdpunten ter sprake gebragt, namelijk: 1°. het voor memorie uittrekken, bij art. 6 van het hoofdstuk van de ƒ 416,500 voor renten der schatkistbilletten [illegible] vermindering der som, die ter voldoening aan art. 9 der wet van den 27 September 1841 (Staatsblad no. 35) onder art. 15 van dit hoofdstuk voor amortisatie van schuld voorkomt.

Verscheidene leden gaven te kennen, dat zij beide deze afwijkingen van de sedert verscheidene jaren gevolgde inrigting van hoofdstuk IX A der begrooting ongaarne hadden gezien. Wel kon men zich die afwijkingen ligtelijk verklaren, daar de tegenwoordige minister van financiën er prijs heeft op moeten stellen, stellingen, door hem als lid van de kamer verkondigd, in toepassing te brengen, en tevens geneigd moest zijn tot het aangrijpen van elke gelegenheid, om het eindcijfer der tegenwoordige staatsbegrooting zooveel mogelijk te verlagen. Door die vermindering van het eindcijfer der geraamde staatsuitgaven toch scheen de afschaffing van belasting, die de regering voorstelt, te beter te worden geregtvaardigd.

Wat nu het uittrekken zelf der renten van de schatkistbiljetten betreft, herinnerde men van deze zijde, dat het hier in aanmerking komende kapitaal van ƒ 9,800,000 eene vroeger aangegane, voortdurend loopende vlottende schuld vertegenwoordigt, welke schuld, gelijk de minister van financiën in zijne tegenwoordige memorie van toelichting erkent, op een der grootboeken ingeschreven had moeten zijn. Zoo nu reeds verscheidene jaren achtereen de renten dier schuld niet hebben behoeven te worden betaald, heeft men dit uitsluitend te danken aan de gelukkige omstandigheid, dat bij [illegible] 's lands kas groote ruimte van geld heerschte. Op dit oogenblik bestaat [illegible], dat die ruimte van geld zal voortduren; maar wie kan voor de toekomst instaan?

Tegenover het tot nu toe uitgedrukte gevoelen stond dat van verscheidene leden, die het allezins toejuichten, dat de renten der schatkistbiljetten niet op de begrooting waren uitgetrokken. Menschelijkerwijze, zeide zij, bestaat de zekerheid, dat de hier in aanmerking komende som van ƒ 416,500 gedurende het jaar 1850 niet zal worden uitgegeven. Ook de renten van het waarborg kapitaal, thans onder de uitgetrokken [illegible] art. 1 en 2 van dit hoofdstuk verborgen, konden dus voor memorie worden uitgetrokken, waardoor het eindcijfer der begrooting nog weder met 5 ton zou verminderen.

Dit denkbeeld werd echter door andere leden met nadruk bestreden. Bij de wet van 22 April 1855 (Staatsblad No. 31) is aan de niet uitgegeven renten van het waarborgkapitaal der muntbiljetten eene bepaalde bestemming gegeven. Zij moeten elk jaar, nadat gedurende den loop van dat jaar gebleken is dat aan de betaling geen behoefte bestond, tot amortisatie van schuld worden besteed. Het gaat niet aan, zulk eene wet, zoowel als die wegens de instelling van het muntpapier zelf, bij een begrootings [illegible] geheel of gedeeltelijk buiten werking te stellen.

— De Heer [illegible], lid der Eerste Kamer, heeft aan de Staten-Generaal een adres aangeboden, waarin hij verzoekt het aangeboden wetsontwerp tot wijziging van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer aan Z. M. [illegible] te geven, of althans voor het artikel glas en aardewerk de bestaande inkomende regten en de heffing naar het gewigt te bestendigen.

— De Minister van Oorlog heeft eene circulaire aan het leger gerigt, waarbij wordt bepaald, dat de onderofficieren, die op hun kleedingsfonds schuld mogten hebben, daarvoor niet aan korting op [illegible] onderworpen zullen worden.

— De drie onderofficieren der kavallerie welke deel namen aan het te Breda te houden examen voor den rang van 2den luitenant zullen, nadat zij theoretisch geschikt zijn bevonden, naar 's Hage worden gedirigeerd, en bij het 4de regiment dragonders in subsistentie worden gevoerd ten einde onder toezigt van den kolonel kommandant van gemeld regiment van hunne praktische kennis voor gemelden rang te doen blijken.

— Zoo als bekend is, is onlangs bij Koninklijk besluit ingesteld eene Staatscommissie belast met het onderzoek naar middelen om verband te brengen tusschen de Rijks veldwacht en het wapen der Koninklijke Marechaussée. Deze commissie, die onderscheidene zittingen gehouden heeft, zal, naar men verneemt, eerstdaags haar rapport aan Z. M. aanbieden. Men verzekert dat daarin belangrijke wenken omtrent de zamenstelling der Rijks politie zullen worden gegeven.

— In de vorige week stonden voor het prov. geregtshof in Noord-Brabant te regt: 1°. *L. Beile*, leerlooijer te Parijs; 2°. *J. H. Arnaud*, horologiemaker te Gent, en 3°. *A. A. Laane*, koopman te Steenbergen. Genoemde personen zijn aangeklaagd: de eerste van het maken of doen maken van valsche onderhandsche en authentieke stukken; de tweede en derde van medepligtigheid aan de bedrijven, die dienden om het misdrijf te doen gelukken. Het doel van *Laane* was zich door valsche stukken in het bezit te stellen eener aanzienlijke hoeve, gelegen te Steenbergen, ter waarde van p. m. ƒ 25,000. Deze hoeve werd in 1825 bij erfenis aan een edelman, in Frankrijk woonachtig, aanbedeeld, doch door dwaling werd zij niet in de akte van scheiding opgenomen, waardoor haar bezit den waren eigenaar, die in 1847 te Tongeren in België overleed, onbekend of althans onzeker bleef. In 1855 verschafte *Laane* zich een kadastraal uittreksel betrekkelijk tot de hoeve en in 1856 een valsch onderhandsch koopkontrakt, gedagteekend Parijs 10 Julij 1856, waarbij zeker persoon, zich voldoende als *D'Hennisdaal de Beto*, eigenaar der hoeve, en als wonende te Marseille, aan *Laane* de hoeve voor 40,000 fr. verkocht. Met dit koopkontrakt gewapend, trachtte *Laane* eene som van ƒ 15,000 te negotiëren, onder hypothekair verband van gedachte hoeve. Alle aanvragen hiertoe mislukten, eensdeels omdat *Laane* geen vertrouwen bezat, anderdeels, omdat de stukken te onvolledig waren en hij de vroegere eigendomsbewijzen niet kon toonen, die, zoo als hij zeide, zich in een klooster in Spanje bevonden. Het steeds afwijzen zijner aanvragen om geld drong *Laane* tot het doen maken eener notariële volmagt tot verkoop. Deze werd te Rotterdam verleden. Door geld heeft men personen gevonden en om den [illegible] van een zich noemenden *D'Hennisdaal de Beto*, staalden. Dit middel om zich zoodoende in het bezit dier hoeve te stellen, bleef zonder gevolg, want, toen men in dit rijk een notariëelen verkoop wilde tot stand brengen, werd door den notaris, die de akte zou verlijden en die meer dan ééne rede had om argwaan te koesteren, den regter daarvan mededeeling gedaan.

Wij zullen de angsten niet aanstippen, welke de derde beschuldigde *Laane*, steeds door al die teleurstellingen ondervond, evenmin als de sommen gelds narekenen, welke die kwade praktijken hebben gekost; zij laten zich denken. De eerste en tweede beschuldigde schreven aanhoudend aan *Laane* om geld, onder bedreiging van anders de [illegible] misdaad aan de justitie te zullen bekend maken. *Laane* voldeed [illegible] delijk aan hunne eischen, en nu zegt, volgens de akte van beschuldiging, de tweede beklaagde tot zijne verdediging, dat hij *Laane* geld heeft afgezet, om hem zijne slechte handelingen af te leeren.

Niet minder dan 26 getuigen, waaronder 6 notarissen, zullen in deze zaak worden gehoord.

— In het *Bossche Provinciaal Dagblad* leest men:

»Gisteren namiddag heeft zich de korporaal S. [illegible], een jongeling van 18 jaren, van de 1e komp. 3e bataillon 2e regiment infanterie, met een geweerschot het leven willen berooven. Op zijn krib gezeten had hij de tromp van zijn geweer met twee kogels geladen tegen het hoofd gezet, doch bij het afdrukken met den voet verloor het schot zijn rigting; de kogels gingen hem voor in den schouder en baanden zich eenen weg achteruit, hoewel de wonde niet doodelijk is, wordt zij echter gevaarlijk geacht, om het aanhoudend bloedverlies. De oorzaak zegt men, dat het maken van schulden is.

— De Regering heeft het voornemen eene nieuwe gevangenis en lokalen voor de regtbank in het kantongeregt te Goes te doen bouwen, en om met dien bouw spoedig aan te vangen.

— Z. M. de Koning heeft bepaald dat aan zijne talrijke arbeiders op het Loo, ook gedurende den winter, het zomerloon zal worden uitbetaald. Zij hebben daarvoor aan den Koning hunne erkentelijkheid betuigd. Z. M. heeft de aanbouw van eenige arbeidswoningen bevolen.

— Laatstl. Zaturdag avond deserteerden uit Harderwijk acht militairen, meerendeels Zwitsers, van het koloniaal werf-depot. Eergisteren avond is dat achttal door de Rijksveldwachters en politie-agenten van Amersfoort, tusschen den Spitsheuvel en het Huis der Heide, opgevangen en met de noodige zorg in bewaring genomen.

— De heer *Sibboda* te 's Hage heeft een instrument vervaardigd van zijne eigene vinding, hetwelk moet strekken, om op eenvoudige manier de maan naauwkeurig waar te nemen. Het bedoelde instrument vergroot 200 maal; de uitvinder hoopt er in te slagen, die vergrooting tot 1000 maal op te voeren en meent, dat dit instrument van veel belang voor de sterrekunde kan worden.

— Te Rotterdam is den 28 October met bestemming naar de Kaap de Goede Hoop van deze stad vertrokken het Nederlandsch barkschip *[illegible]*, kapitein *R. [illegible]*. Met dezen bodem doen 80 [illegible] emigranten de reis, gezonden, op ontvangen aanvraag, door de te dier zake bestaande commissie, en bovendien 50 vermogende personen, welke, niet aangevraagd, op avontuur gaan; deze zijn meest [illegible] en arbeiders, en daaronder bevinden zich vele huisvaders met hunne gezinnen.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u.; 2 u. 45 m.

„ van Breda 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m.

„ van Antwerpen naar Rotterdam en Breda 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.

alleen naar Breda en Moerdijk 5 u. 25 m.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 25. October.

TARWE in een doen: 132, 133 ℔ b. Pools. ƒ 320, ƒ 330. Van de 34 last 127 ℔ Poolsche in veiling is een gedeelte verk. à ƒ 290, de restant alzoo opgehouden; de 48 last roode Koningsb. 133 ℔ zijn opgehouden à ƒ 290.

ROGGE met weinig handel, nagenoeg onveranderd: 118 ℔ Archang. ƒ 174; 120 ℔ Ber. Belg. ƒ 183 conf.; 125, 126 ℔ Pruiss. ƒ 187, ƒ 191.

GERST en BOEKWEIT zonder handel.

HAVER iets lager: 102 ℔ Dikke ƒ 5 à ƒ 5.10.

KOOLZAAD: najaar 1 P. vl., voorjaar 2 P. vl. lager; Deensch 70 $^1/_4$ P. vl. Fransch 92 P. vl.; op 9 v. Olie te leveren dadelijk Rubs 72 $^1/_2$ P. vl.; in Oct. en Nov. 73 $^1/_2$ P. vl.; April 75 $^1/_2$ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. ƒ 42 $^1/_4$, vlieg. ƒ 44; 1 Nov. ƒ 40 $^1/_2$; 1 Dec. ƒ 44; 1 Mei ƒ 44 $^1/_2$.

LIJNOLIE: op 6/w. ƒ 30 $^3/_4$; vlieg. ƒ 29 $^1/_2$, 1 Nov. 29, 1 Dec. ƒ 29 $^1/_2$; 1 Maart, April en Mei ƒ 29 $^1/_4$ à $^3/_4$.

HENNEPOLIE op 6/w. ƒ 38 $^1/_4$.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks ƒ 82 à ƒ 87.

LIJNKOEKEN, per 104 st. ƒ 11 à ƒ 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 26. October 1858.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van ƒ 8,00	tot ƒ 9,25.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» » 9,00	» » 10,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,00	» » 6,20.
Het dito dito Rogge Oude	» » 6,50	» » 6,70.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 6,50	» » 6,60.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 5,50	» » 5,60.
Een dito pond Boter	» » 0,90	» » 1,00.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 1,40	» » 1,70.
Het 1000 Erken Terhout		» 4,50.
Het 1000 Doof Hout		» 2,75.
De kar Spaanders		» 4,40.
Dito Stukken		» 4,50.
De 100 Mutsaard	van ƒ 3,50	tot » 4,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *October*) was de fondsnotering: Ned. 2 $^1/_2$ pCt. 64 $^7/_{16}$, $^1/_2$; 3 pCt. 76 $^1/_4$; 4 pCt. 98 $^1/_2$, $^9/_{16}$; Handelm. 142, $^1/_8$; Rusland 5 pCt. 105 $^3/_4$; dito 1828 [illegible]; 4 pCt. 1840 85 $^3/_4$; Id. bij Stiegl. 85 $^1/_2$; 5 pCt. 1854 [illegible]; dito 1855 101 $^7/_8$; [illegible] Buitenl. 45 $^1/_4$, $^5/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. [illegible] gecons. 3 pCt. te Londen 46, $^1/_8$; Oostenrijk Metall. [illegible]; Zilver Nat. 5 pCt. 77 $^{15}/_{16}$, 78 $^1/_8$; Zilver 1849—57 87 $^9/_{16}$; 2 $^1/_2$ pCt. 39 $^3/_8$, $^7/_{16}$.

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* H. G. PELS RIJCKEN — LENTING.

BREDA, 25 October 1858.

Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den zes en twintigsten October 1800 acht en vijftig, is CORNELIA MAES, zonder beroep, wonende te *Rijsbergen*, ten zake van onnoozelheid, gesteld onder Curatele.

De Procureur,
C. BEKKERS.

Men vraagt in *Breda* tegen het begin van December eene ONDER- of BOVENWONING, voor gehuwden zonder Kinderen, met of zonder Kost en Bediening, bestaande in 2 of 3 Kamers. [illegible] gelieven zich met opgave van prijs [illegible] te adresseren aan het Hulpkantoor te *Dongen*, onder de letters A. Z.

COCOSZEEP.

Deze ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 ct.

Bij het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, doet zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard.

De eenige echte staat van het VERKOOPHUIS heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het aanvoelen. De nagemaakte gelijken in kleur en aanvoelen veel op eene vetkaars.

Wij verzoeken de Depôthouders instantelijk hunne kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

Het Persisch Insectenpoeder.

Dit zaad eener bloem uit het Ararat-gebergte, doodt oogenblikkelijk Weegluizen, Vlooijen, Motten, Bladluizen, Mieren en alle andere ongedierten. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 Cents.

Brabander's Chocolade-Koekjes

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren *Beijer*, *Geerling*, *Hopman* en *Fahrmeister* hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 cents het doosje.

Het gunstig bekende SCHUMACHERS POETSPOEDER, dat het spoedigst en op de gemakkelijkste wijze het Metaal schoon maakt, is weder voorhanden.

STIJFSELGLANS, om het strijken gemakkelijk te maken en het goed een mooijen glans te geven. Een zakje kost 15 Cts.

De nieuwe MINERALE LIJM is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmer, IJzer of ander Metaal, zoo stevig aan elkander, dat het eerder op eene andere plaats, dan op de gelijmde breken zal. Een Fleschje kost 30 Cts.

Het VLEKKENWATER neemt alle mogelijke vetvlekken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per Flacon 40 Ct., groote Flesch ƒ 1,00.

Amsterdam, Verkoophuis.	Breda, L. van den Berg.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
» J. C. Kannemans v. Dashorst.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Tilburg, C. H. Domhoff.
» C. H. Veraart.	» A. van Wamel.
Eindhoven, A. Beguin.	Tholen, T. J. Maas.
Helmond, A. H. Martin.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	

En in de andere Steden in de bekende Depôts.

AANZIENLIJKE PRIJSVERMINDERING

DER VORIGE JAARGANGEN VAN HET

NEDERLANDSCH MUSEUM.

Het NEDERLANDSCH MUSEUM, waarvan thans de drie en twintigste Jaargang wordt uitgegeven, is door de zeer afwisselende en onderhoudende lectuur, nog altijd, ondanks de vele soortgelijke werken, een der meest gezochte Geschriften, die in ons vaderland het licht zien. Het bevat lectuur voor oud en jong. De gebeurtenissen des tijds, de levens van beroemde Mannen en Vrouwen, Natuurkunde, Romans, Geschiedkundige bijzonderheden en vele andere zaken vinden beurteling eene plaats, en maken het daardoor tot een nuttig en onderhoudend boekwerk voor alle huisgezinnen. Niettegenstaande een zeer groot en nog dagelijks toenemend debiet, is de tegenwoordige Uitgever in het bezit van eenige Exemplaren der vorige Jaargangen, die hij aan de eerste aanvragenden, tegen veel verminderde prijzen, bereid is af te leveren.

De Jaargangen 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, te zamen uitmakende 17 deelen, (hiervan zijn slechts 8 stellen voorhanden), in plaats van [illegible] voor ƒ 17.—.

De Jaargangen [illegible], te zamen 10 deelen, in plaats van ƒ 30.— voor ƒ 10.—.

De Jaargangen 1852—1856, te zamen 5 deelen, in plaats van ƒ 15.— voor ƒ 6.50.

Enkele Jaargangen (*met uitzondering van* 1855—1857) ter completering, in plaats van ƒ 3.— voor ƒ 1.25. Alle deze Jaargangen zijn *los* in bladen, terwijl zij des verkiezende, *ingenaaid* met eene verhooging van 15 Cents, en *gebonden* in half linnen band, tegen 25 Cents meer, worden afgeleverd.

Iedere Jaargang bestaat uit 52 *vellen druks* in folio formaat (ruim 800 *kolommen druks*) en is versierd met *vier uitmuntende staalgravuren*. Bestellingen worden bij alle Boekhandelaren aangenomen en bij den Uitgever H. A. M. ROELANTS te *Schiedam*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.